

**Stockholm
University**

**Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning
(SoRAD)**

Stockholms Universitet
Sveaplan, 106 91 Stockholm
<http://www.sorad.su.se>

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2013

Förord

Denna verksamhetsberättelse för SoRAD har utarbetats av föreståndaren i samråd med övrig personal. Verksamhetsberättelsen antogs på styrelsemötet den 10 mars, med vissa mindre korrigeringar. Styrelsens överlät till ordföranden Ester Pollack att godkänna den slutliga versionen, vilket också skedde.

Stockholm den 7 maj, 2014.

Jenny Cisneros Örnberg

Föreståndare

Innehåll

1. Bakgrund
2. Det gångna verksamhetsåret
3. Organisation och personal
4. Verksamhet
5. Seminarier och konferenser
6. Undervisning
7. Samverkan
8. Publikationer
9. Året som kommer

Bilagor:

- 1 Ekonomi
- 2 Styrelse
- 3 Forskningsprojekt 2013
4. SoRADs publikationslista 2013

1. Bakgrund

Centrum för socialvetenskaplig alkohol- och drogforskning (SoRAD) är ett tvärvetenskapligt forskningscentrum med uppgift att initiera, bedriva samt informera om socialvetenskaplig forskning kring alkohol och droger. Verksamheten startade 1999 och är förlagd till den samhällsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet.

SoRADs kärnverksamhet finansieras via fakultetsmedel från samhällsvetenskapliga fakulteten. Den huvudsakliga finansieringen av SoRADs forskning kommer dock från externt sökta och erhållna medel från forskningsråd, EU:s ramprogram och Folkhälsoinstitutet. De största enskilda projekten finansierade på detta sätt är Centre of Excellence-anslaget *Inclusion and Exclusion in the Late Welfare State: the Case of Alcohol and Drugs*, programstödet *Kvinnor, hälsa och rusmedel* (båda finansierade av Forskningsrådet för Arbetsliv och Socialvetenskap, FAS, idag Forte). Under 2013 bedrevs därutöver drygt 20 externt finansierade forskningsprojekt (se Bilaga 3).

2. Det gångna verksamhetsåret

Under 2013 startade tre nya forskningsprojekt: *Kunskapsproduktion, kommunikation och användning i det senmoderna Sverige: Biomedicinsk alkoholforskning som ett framväxande kunskapsfält* (Projektledare: Alexandra Bogren). *Individens ställning i missbruks- och beroendevården – en studie av brukarinflytande i praktiken*. (Projektledare: Jessica Storbjörk). *När Slösa blev köpmisbrukare: missbruk och medikalisering i Sverige 1965-2012* (Projektledare: Johan Edman). I Fortes specialutlysning om ANDT beviljades i november dessvärre endast ett projekt. Therese Reitan, tidigare medarbetare på SoRAD och nu verksam på Statens Institutionsstyrelse, erhöll finansiering för sitt projekt *Gravida missbrukare och deras barn. En kartläggning och uppföljning*. Reitan påbörjar sin forskning på SoRAD under våren 2014. Tomas Hemmingsson erhöll pengar från SRA för projektet *Samband mellan socioekonomisk position i barndomen och alkoholrelaterad sjukhusvård och död före 60 års ålder – en studie av samband och medierande faktorer*.

Flera större projekt slutredovisades, som t.ex. Alkoholkultur i förändring och AMPHORA (se Bilaga 3). SoRADs ansvar för Monitorundersökningen, som sedan år 2000 syftat till att mäta anskaffning och konsumtion av alkohol i Sverige och sedan 2003 även tobak, tog slut i december 2012 och under början av 2013 lämnades monitormätningarna över till CAN. Två slutrapporter om mätningarna för 2012 publicerades av SoRAD under våren 2013.

Den första maj 2013 påbörjade Tomas Hemmingsson sin tjänst som professor i sociologisk alkohol- och drogforskning på SoRAD. Han är även anställd som gästprofessor vid Institutet för Miljömedicin vid KI på 20 %. SoRADs byrådirektör sedan starten, Christel Hopkins Andersson, gick i pension i augusti. Josefin Berndt anställdes som forskningsassistent i Johan Edmans projekt *När Slösa blev köpmisbrukare: missbruk och medikalisering i Sverige 1965-2012*.

En disputation ägde rum 2013. Mimmi Eriksson Tinghög, doktorand vid SoRAD, disputerade i kriminologi i april med avhandlingen "Mission Impossible? Universal Alcohol Prevention at Workplaces in Sweden".

Under året fortsatte det gästforskarprogram som startade 2011 för att både öka samarbetet med andra universitet och högskolor samt för att få in nya perspektiv i SoRADs forskning. Under 2013 har SoRAD haft fyra gästforskare. Professor David Moore, Docent Suzanne Fraser och Fil.dr. Helen Keane samt Kerstin Stenius. Moore och Fraser är verksamma vid National Drug Research Centre vid Curtin University i Australien, Keane vid Australian National University och Stenius från Institutet för Hälsa och Välfärd i Finland. Börje Olsson beviljades medel från Forte för en månads vistelse för Moore och Fraser. Under 2013 har SoRAD också haft två gästprofessorer, Ludwig Kraus, som också är verksam vid Psykologiska institutionen på Westfälische Wilhelms universitet i Münster och Robin Room, SoRADs första föreståndare och numera huvudsakligen verksam vid Turning Point Alcohol and Drug Centre i Australien. Vi kan konstatera att förväntningarna på de gästforskare och gästprofessorer som arbetat med oss infriats. Programmet har lett till metodutveckling, publikationer och nya forskningsansökningar och samarbeten.

Vidare har doktorand Eva Samuelsson spenderat sex veckor på Alcohol Research Group (ARG), Public Health Institute, Emeryville samt Institute for Scientific Analysis (ISA), San Francisco, USA under perioden november-december 2013 för att skriva på sin avhandling och utarbeta samarbete för framtida postdocprojekt. För detta erhöll hon medel från Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) och Kungliga Vetenskapsakademien. Doktorand Josefin Månsson spenderade 8 veckor vid Silver School of Social Work på New York University. Under sin tid som gästdoktorand skrev Josefin på sin avhandling. Hon fick även vara med i Dr Deborah Padgetts projektgrupp.

3. Organisation

SoRAD leds av en föreståndare med operativt ansvar samt en extern styrelse bestående av sju personer. Fem ledamöter representerar Stockholms universitet medan övriga utsetts att representera andra universitet och organisationer (Bilaga 2). Den nuvarande styrelsen tillsattes av rektor i början av 2012. Den 26 februari 2013 beslutade styrelsen att tillfråga Peter Moilanen, generalsekreterare på IOGT-NTO, om att ersätta Björn Hibell som pga. flytt avgick under slutet av 2012, som ny styrelsemedlem. Moilanen åtog sig uppdraget och rektor godkände styrelsens förslag.

Föreståndaren ansvarar för administrativa och ekonomiska frågor samt personalfrågor och har en ledningsgrupp till sitt förfogande för att bereda ärenden av sådan karaktär. Forskningsrelaterade frågor diskuteras framför allt i Projektledargruppen där alla disputerade forskare medverkar. Särskilda ansvariga bland personalen har utsetts för att bevaka jämställdhetsfrågor (Katarina Winter och Peter Wennberg), frågor rörande den psykosociala och fysiska arbetsmiljön (skyddsombuden Tove Sohlberg och Irja Christophs) samt miljö och hållbar utveckling (Eva Samuelsson). Under 2013 har skyddsombuden, föreståndare och övrig personal arbetat enligt arbetsmiljöplanen som fastslogs 2012. Personalen har även än en gång deltagit i en obligatorisk HLR-kurs. En miljöhandlingsplan har utformats av Eva Samuelsson i samråd med övrig personal.

Under året har sammanlagt 27 personer arbetat på SoRAD, 3 heltidsanställda professorer, två gästprofessorer, en återanställd professor på deltid, fyra docenter varav tre lektorer, tre disputerade forskare, sju doktorander, fem forskningsassistenter och två administratörer. Av dessa har tre anställda slutat och två har nyanställts under året.

4. Verksamhet

I det följande görs en relativt kort beskrivning av årets verksamhet inom de tre övergripande forskningsområden som finns representerade på SoRAD. Detaljerad information om samtliga pågående och avslutade projekt på SoRAD samt övrig verksamhet på centret finns på hemsidan (www.sorad.su.se).

Konsumtion, skador och normer

Inom detta forskningsområde studeras alkohol- och drogvanor, inklusive tobak i den svenska befolkningen med fokus på förändringar över tid och olika konsekvenser av bruk och missbruk. Forskningen berör exempelvis sambandet mellan alkoholkonsumtion och problem, totalkonsumtionsmodellens giltighet samt metodologiska studier av hur man kan mäta konsumtion och skador. En central målsättning är att integrera mer epidemiologiska studier med forskning som belyser normer och attityder kring alkohol och droger samt deras betydelse i olika människors liv.

Docent Peter Wennberg har framför allt haft varit inriktad på mätmetoder av olika aspekter av alkohol- och drogproblematik och longitudinella utvecklingsmönster för missbruksproblematik. Peter är även handledare (tillsammans med Jan Blomqvist) för avhandlingsprojektet *Spelproblem – subtyper och återhämtningsprocesser* där Kristina Sundqvist undersöker kliniskt relevanta subgrupper i ett representativt svenskt urval av problemspelare och att undersöka prevalensen för olika former av återhämtning från spelproblem.

Gästprofessor Ludwig Kraus har under 2013 använt monitordata för att undersöka sambanden mellan sociodemografiska variabler, olika dimensioner av drickande och alkoholrelaterad aggression. Han har analyserat survey-data för att skatta de oberoende effekterna av ålder, tidsperiod och kohorter på tidstrender i alkoholanvändning och alkoholvolym genom kön under åren 1979-2011. Han har också arbetat på komparativa könsspecifika ålders-period-kohort analyser på alkoholrelaterad mortalitet i Finland, Norge, Sverige, Frankrike och Tyskland. Kraus har också förberett ett projekt om ”harms to others”, vilket syftar till att undersöka omfattningen av och kostnaderna för de negativa konsekvenser som drickandet leder till för andra än den som dricker. Ludwig har även med stöd från Nordiskt Välfärdscenter (NVC) anordnat två möten inom det europeiskt komparativa projektet Changes in Alcohol-Related Mortality 1980-2010.

Professor Tomas Hemmingsson har under året arbetat med ett projekt om förklaringar till socioekonomiska skillnader i ogynnsamma levnadsvanor. Förklaringar till sociala skillnader i ohälsa kan sökas inom ett flertal livsområden, såsom arbetsliv, andra levnadsförhållanden och levnadsvanor, och kan ha sitt ursprung i ogynnsamma förhållanden i barn- och ungdomen.

Hemmingsson har under året studerat betydelsen av socioekonomisk position i barndomen, kognitiv förmåga, andra tidiga levnadsförhållanden för risken att senare alkoholrelaterad sjukhusvård och dödlighet. Han har också arbetat med studier av determinanter för att börja och att sluta röka tobak.

Anders Ledberg har under 2013 arbetat med två aspekter av tungt narkotikamissbruk. Dels har en ny metod för att skatta antalet missbrukare utvecklats. Denna metod är skraddarsydd för epidemiologiska data av den typ som finns tillgängliga i exempelvis Socialstyrelsens register. Dels så har de narkotikarelaterade dödsfallen undersökts utifrån registeruppgifter.

Politik och samhälle på bruks- och missbruksområdet

Inom detta forskningsområde studeras och analyseras alkohol- och narkotikapolitikens grunder, dess konkreta utformning och genomförande samt vilka effekter och konsekvenser som kan kopplas till den. Forskningen omfattar såväl diskursiva studier som empiriska studier av specifika alkohol- och narkotikapolitiska insatser. Flera studier ingår också i internationella forskningsprojekt eller har ett internationellt komparativt perspektiv.

Inom detta tema pågår tre avhandlingsprojekt. Josefin Bernhardsson analyserar i sitt avhandlingsarbete i sociologi en serie intervjuer med personer 18–65 år om deras förhållande till alkohol under barndomen, ungdomstiden och idag (handledare Alexandra Bogren och Börje Olsson), Josefin Månsson, doktorand i socialt arbete, studerar mediebilder av cannabis (handledare Mats Ekendahl och Alexandra Bogren) och Filip Roumeliotis arbetar med ett avhandlingsprojekt i sociologi på temat vetenskapens roll i utformningen av den förebyggande narkotikapolitiken (handledare Börje Olsson, Johan Edman och Karin Bergmark).

Inom forskningsområdet avslutades under året Alexandra Bogren och Katarina Winter projektet *Mediebilder och lekmanntolkningar av biomedicinsk forskning om alkohol*, Jenny Cisneros Örnbergs projekt *Utmaningar och möjligheter: Svensk folkhälsopolitik i en internationell kontext*, samt projektet *Alkoholkultur i förändring* (Jukka Törrönnen) och det EU finansierade Amphora-projektet (Börje Olsson, Filip Roumeliotis och Jenny Cisneros Örnberg) där SoRAD medverkat i delstudierna *Contextual factors and alcohol policy measures*, en jämförelse av konsumtionsutveckling och sambanden med alkoholpolitik och andra samhällsförändringar, samt *Economic and physical availability of alcohol*.

Missbruk och beroende – samhällsreaktioner, behandling, återhämtnings-processer

Inom detta forskningsområde bedrivs: a) analyser av samhälleliga definitioner av och reaktioner på olika slag av missbruk och beroende och hur dessa förändrats över tid; b) socialekologiska studier av hjälpsystemet och dess olika delar, organisatoriska förändringar inom missbruks- och beroendevården; samt (c) studier av återhämtningsprocesser från missbruk och beroende och av individuella och kontextuella förutsättningar för dessa.

Bland aktuella projekt kan nämnas det nystartade *Individens ställning i missbruks- och beroendevården – en studie av brukarinflytande i praktiken* (Jessica Storbjörk, m.fl.), *Klienten i förarsätet* (Jan Blomqvist, Irja Christophs m fl.), som studerar effekterna av systematisk klientfeedback inom missbruksvården, projektet *Evidensbaserad missbrukarvård – från vision till praktik* (Blomqvist och Christophs). Här ingår också de historiska projekten *Könsspecifika problembeskrivningar inom Stockholms missbrukarvård 1916–2010* och *När Slösa blev köpmisbrukare: missbruk och medikalisering i Sverige 1965-2012* (Edman).

Inom detta forskningsområde pågår två avhandlingsprojekt inom socialt arbete och sociologi: Inom projektet *Bruk eller missbruk* (handledare Jan Blomqvist, Lena Hübner och Lisa Wallander) studerar Eva Samuelsson professionellas gränsdragningar mellan bruk och missbruk av olika substanser, uppfattningar om hur problematiskt bruk bör hanteras samt vad som styr dessa bedömningar och inom *Olika vägar till rökfrihet* (handledare Jan Blomqvist, Peter Wennberg och Karin Bergmark), undersöker Tove Sohlberg - med speciellt fokus på kvinnors specifika erfarenheter och upplevelser - hur framgångsrika försök att sluta röka gestaltar sig över tid.

Forsknings Samarbeten

SoRADs forskare är representerade i ledningen för större internationella forskningsorganisationer, t.ex. "The Kettil Bruun Society" och "The International Society for the Study of Drug Policy". Internationellt medverkar SoRADs personal i ett större forskningsprojekt finansierade av EU:s 7:e ramprogram (*Alice Rap*) samt bistår med expertis till t.ex. WHO.

SoRAD personal (Edman, Blomqvist, Olsson, Room) deltar i forskningssamarbeten i sex av Alice Rap projektets totalt 21 workpackages. Stenius deltar i ett nordiskt forsknings- och utvecklingsprojekt om lokal missbruksvård. Edman och Olsson deltar i ett nordiskt projekt, "Conceptions and institutions around drugs and tobacco", finansierat och samordnat av Nordiskt Vårldscnter (NVC). På nationell nivå sker samarbete med Örebro och Lunds universitet, Malmö högskola och Beroendecentrum Stockholm inom projektet *Klienten i förarsätet*. Utöver nämnda forskningssamarbeten förekommer många andra externa samarbeten med enskilda forskare och forskargrupper från andra institutioner och länder.

Nationellt har SoRAD representanter i redaktionsråden för *Addiction Research and Theory*, *Drugs: Education, Prevention and Policy*, *International Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, *Suchttherapie*, *Journal of Drug Issues* och tidskrifter som *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* och *Socialvetenskaplig Tidskrift* vars främsta målgrupper är praktiker, politiker och den intresserade allmänheten. Kerstin Stenius är chefredaktör för *Nordic Studies on Alcohol and Drugs* samt ordförande i International Society for Addiction Journal Editors. Ludwig Kraus är biträdande redaktör på *Addiction*, *Journal of Behavioral Addiction* och *SUCHT*. Robin Room är chefsredaktör på *Drug and Alcohol Review* och Jukka Törrönen är biträdande redaktör för samma tidskrift. Personal på SoRAD representeras även inom Statens institutionsstyrelse (SiS) vetenskapliga råd, nätverk som *International Society of Addiction Journal Editors* och *International Confederation of Alcohol, Tobacco and Other Drugs Research Associations (ICARA)*, *European Society for Social Drug Research (ESSD)* och FAS nätverk för tobaksforskare.

Under 2013 avslutades det nordiska nätverket "Meanings and Measures- Strengthening Mixed Methods in Nordic Comparative Alcohol and Drug Research" (MISCHMASCH), finansierat av Nordforsk. Syftet har varit att stimulera användningen av olika typer av metoder, såväl kvalitativa som kvantitativa (mixed methods) i jämförande nordisk forskning. Nätverket har arrangerat konferenser och forskarkurser, främst riktade till doktorander, och har möjliggjort kortare vistelser för nordiska forskare på andra nordiska institutioner. Nätverket har också syftat till stimulera framtida samarbete kring gemensamma nordiska projekt.

SoRADs forskare har under året varit reviewers för tidskrifter som *Addiction*, *Alcohol & Alcoholism*, *European Addiction Research*, *Addiction Research and Theory*, *Drug and Alcohol Dependence*, *Drug and Alcohol Review*, *Sucht*, *Nordic Studies on Alcohol and*

Drugs, Journal of Behavioral Addiction, Current Drug Abuse Review, Contemporary Drug Problems, Australian and New Zealand Journal of Public Health, The Lancet, Social Science and Medicine, BMC Public Health, Drugs and Alcohol Today, International Journal of Tourism Anthropology, Substance use and misuse, International Journal of Drug Policy, American Journal of Epidemiology, European Journal of Public Health, Psychosomatic Medicine, Psychotherapy Research, Journal of Studies on Alcohol and Drugs, Scandinavian Journal of Public Health, Scientific Reports, Frontiers in Neuroscience, Behavioral Brain Research.

Jessica Storbjörk deltog i en referensgrupp för Socialstyrelsens webbsida Kunskapsguiden som lanserar en ny 'flik' om missbruk och beroende (HT 2013, hemsidan ska lanseras mars 2014).

5. Seminarier och konferenser

Under året har ett flertal intern- och externseminarier hållit på SoRAD. Interseminarierna syftar främst till kritisk läsning och kvalitetssäkring av de egna medarbetarnas produktion. Externseminarierna hålls vanligen av någon utifrån inbjuden forskare som presenterar sin forskning. Dessa seminarier är också öppna för forskare utanför SoRAD. Under 2013 har externseminariet bland annat bjudit in Håkan Leifman från CAN, Gillian Shorter från Bamford Centre for Mental Health and Wellbeing vid University of Ulster i Irland, Helen Keane från Australian National University, David Moore och Suzanne Fraser från National Drug Institute vid Curtin University i Australien, Lennart Weibull från SOM-institutet, Birgitte Thylstrup från Centre for Alcohol and Drug Research i Århus/Köpenhamn och Arne Kristiansen från Lunds universitet, Elisabeth Punzi från Göteborgs universitet, Staffan Furusten från Score och Andreas Werr från Handelshögskolan, Lina Eklund från Sociologiska institutionen, Alexander Björk från Institutionen för socialt arbete. Dessutom höll Tomas Hemmingsson, SoRADs nya professor, höll en installationsföreläsning i september 2013.

Under året fortsatte diskussionerna i Journal Club på SoRAD där relevanta och aktuella texter presenteras och diskuteras. Mötena hålls ungefär en gång i månaden och syftet med denna aktivitet är att skapa ett forum där den interdisciplinära forskargruppen på SoRAD får tillfälle att läsa texter från alla områden som ingår i alkohol- och drogforskningsområdet.

Under 2013 arrangerades det elfte nätverksmötet för Sonadmedlemmar i Malmö av nätverksmedlemmar i Malmö och Lund. Många av SoRADs anställda deltog på detta möte. Mötet ägde rum på Elite Hotel Savoy där drygt 30 deltagare bland annat diskuterade kring temat "Den tredje uppgiften".

Under 2013 hölls två möten med det nystartade nätverket för spelforskare, GARN (Gambling Research Network). GARNs första nätverksmöte hölls i Stockholm 25-26 april 2013. Inbjudna gäster berättade om "Utvecklingen inom spelsektorn i Sverige och internationellt". Dessutom hölls en paneldiskussion under temat "Svensk spelreglering och spelforskning om tio år". Den andra dagen ägnades bland åt presentationer av nätverkets medlemmar.

GARNs andra möte hölls 24 - 25 oktober i Stockholm. Inbjudna gäster var Robert Williams, forskningskordinator på Alberta Gaming Institute, Ludwig Kraus, forskningsledare på Institut

für Therapieforschung i München, docent på Psykologiska institutionen på Westfälische Wilhelms-universitetet in Münster, och gästprofessor vid SoRAD, samt Sylvia Kairouz verksam vid Concordia University. Den andra dagen ägnades åt kortare presentationer från GARN medlemmar.

SoRAD arrangerade ESSD-konferensen i september 2013 (European Society for Social Drug Research) som hölls i Stockholm, där Filip Roumeliotis, Josefin Månsson och Eva Samuelsson presenterade.

SoRADs forskare har under året presenterat vid både nationella och internationella vetenskapliga konferenser och möten. Jessica Storbjörk, Jan Blomqvist och Eva Samuelsson presenterade på FORSA:s konferens om brukarinflytande i mars, Jessica Storbjörk presenterade på ett läkarseminarium på Beroendecentrum i september. Jukka Törrönen presenterade på International Population Conference i Busan, Korea samt vid konferensen för European Sociological Association i Torino, Italien. Robin Room presenterade bland annat på The Kettil Bruun Society Annual Symposium (KBS) i Uganda i juli, på WHO-möte i Seoul och på KSAS-konferensen i Korea. I augusti presenterade Jan Blomqvist och Jenny Cisneros Örnberg på CDP-konferensen i Aarhus. Cisneros Örnberg var även inbjuden som expertkommentator på en Sieps rapport samt en bok från Sober förlag. Ludwig Kraus har presenterat på bland annat International Conference on Behavioral Addictions i Budapest, på ESPAD-mötet i Budapest, KBS i Uganda och på EASAR-konferensen i Schweiz.

6. Undervisning

SoRAD är i dagsläget inte en undervisningsinstitution med egna studenter, men flera av centrets forskare undervisar på andra institutioner vid Stockholms universitet. Under 2013 tillsattes en arbetsgrupp för att undersöka möjligheten att bedriva undervisning på SoRAD. Bedömningen var att det för närvarande inte finns någon möjlighet till detta på grund utav att fakultetens institutioner överpresterar i förhållande till takbeloppet. Undervisningsfrågan kommer dock att bevakas och följas upp för ny utvärdering. Vidare handleder de seniora forskarna på SoRAD doktorander vid Stockholms universitet, Helsingfors universitet, Linköpings universitet och Karolinska Institutet. För doktoranderna är möjligheten till undervisning särskilt värdefull då det annars är besvärligt för doktorander vid SoRAD att skaffa sig undervisningsmeritering.

SoRAD bistår i stor utsträckning med både handledning och finansiering av doktorander, oftast bekostade via externa bidrag. Inom Stockholms universitet har våra prestationer inom forskarutbildningen ingen påverkan på anslagstilldelningen, vilket i längden blir ett incitamentsproblem då få institutioner är villiga att kompensera för SoRADs arbetsinsatser. Under 2013 hade SoRAD sju doktorander anställda som är antagna inom socialt arbete, sociologi, kriminologi och psykologi.

Johan Edman har under året suttit i betygsnämnden på Karolinska institutet för Maria Paola Carias avhandling. Robin Room var opponent på Anita Borch's disputation i Sociologi vid Helsingfors universitet i december. Ludwig Kraus var granskare (auditor) på Alexander Pabsts avhandling i Psykologi vid Westfälische Wilhelms-Universität Münster i Tyskland.

7. Samverkan

SoRADs forskningsverksamhet har en karaktär som gör att intresset för forskningsresultaten är stort utanför akademien, t.ex. bland politiker, tjänstemän, praktiker, frivilligorganisationer och allmänhet. Det gör att vi årligen medverkar i ett stort antal föreläsningar riktade till dessa grupper. SoRADs forskare engageras som föreläsare på olika teman kring alkohol, narkotika, tobak och spel, både nationellt och internationellt. SoRADs personal besvarar även en ansenlig mängd frågor från media, studenter, behandlare, anhöriga och brukare via telefon och mail. SoRAD har en stor volym på samverkan och samarbete, både vad gäller kontakter och samarbete kring forskning och utbildning och medverkan i olika sammanhang utanför universiteten. Flera av SoRADs forskningsprojekt innefattar ett samarbete med olika samhällsinstitutioner t.ex. socialtjänst, beroendevård och kriminalvård på lokal och nationell nivå.

SoRAD har ambitionen att nå ut med sin forskning i så hög grad som möjligt och som ett led i detta startades under hösten 2013 en Facebook-sida där kontinuerliga nyheter från SoRAD publiceras, allt från nya vetenskapliga artiklar och rapporter till länkar där medarbetare har intervjuats. SoRAD använder också i större omfattning hemsidan för att kommunicera nya publikationer och om verksamheten i övrigt. Filip Roumeliotis har i egenskap av webbredaktör det huvudsakliga ansvaret för hemsidans utformande. Enligt Stockholms universitets kommunikationsavdelning förekom SoRAD i svensk tryckt media 258 gånger under 2013. De flesta gångerna SoRAD nämns är med koppling till Monitorprojektets estimeringar av totalkonsumtionen i landet av alkohol, men även tobak. Under 2013 skickade SoRAD ut tre pressmeddelanden, ett i samband med Eriksson Tinghøgs avhandling, ett i samband med en rapport om internethandeln med alkohol och ett i samband med en rapport om smuggelcigaretter och privatinförsel.

SoRADs forskare har skrivit i populärmedia och intervjuats i både radio och TV. Flera ur personalen har skrivit blogginlägg på popNAD om sina forskningsresultat, Johan Edman intervjuades i CAN's tidskrift Alkohol och Narkotika (nr 2, 2013) om kön, klass och ideologi, i samma nummer intervjuades Jessica Storbjörk om snedvridna bilder av könsskillnader, Jessica Storbjörk skrev en debattartikel om missbruk av genus i Social Orage (nr 4, 2013), Olsson intervjuades i DN om narkotikarelaterad dödlighet (2013-11-19), Room intervjuades i WHO:s Bulletin of the World om drogkontroll och folkhälsa (februari 2013), Storbjörk intervjuades för "Nya perspektiv på droger i samhället" i Narkotikafrågan nr 2, 2013. Hemmingsson medverkade och blev i maj intervjuad i SR:s Uggla i fyran om förklaringar till sociala skillnader i levnadsvanor. Törrönen har vid två tillfällen blivit intervjuad i radio om unga människors dryckesvanor. Johan Edman intervjuades i ett program om alkoholmissbruk i Vetenskapens Värld (Svt) och i ASP-bladet i december om hans bok "Vård och ideologi" Storbjörk intervjuades programmet Tendens i P1 om vägen tillbaka efter missbruk (augusti), Alexandra Bogren intervjuades av Forte i juni om hur media skildrar alkohol och hur läsare tolkar artiklar. I en film från Svenska spels forskningsråd medverkar doktorand Kristina Sundqvist och berättar kort om sitt avhandlingsprojekt.

Bogren har vidare varit inbjuden föreläsare vid SIRUS (The Norwegian Institute for Alcohol and Drug Research) i november då hon pratade om "Alkohol, missbruk och genus i svensk media". I oktober var hon inbjuden föreläsare vid Göteborgs universitet då hon talade om "Sexuality related expectancies and drinking among women". Tidigare samma månad var hon inbjuden att tala vid 70-årsfirandet av KSAN (Kvinnoorganisationernas Samarbetsråd i

Alkohol- och Narkotikafrågor) i Stockholm. Föreläsningen handlade om "Hälsa, risk och njutning: genus och alkohol i svensk media". Och i september höll Bogren en föreläsning om "Genus och alkohol i media" vid ett nätverksmöte för alkohol- och narkotikasamordnare på FHI. Jan Blomqvist föreläste på RFMA:s konferens om utveckling av beroendevården i maj och för missbruks- och beroendevården i Linköping samt Hässelby-Vällingby.

8. Publikationer

I Norge används en modell för analys av vetenskaplig publicering som tar hänsyn till såväl publikationstyp som i vilken publiceringskanal publikationen är utgiven. Modellen, som är avsedd att tillämpas på samtliga vetenskapsområden, har sedan år 2008 tillämpats på institutionerna vid de fyra fakulteterna vid Stockholms universitet.

Den norska modellen kan sägas kombinera produktion och genomslagskraft. Med avseende på genomslagskraft tar modellen fasta på i vilken utsträckning publikationer publiceras i kanaler med stor vetenskaplig prestige. De kanaler som beaktas i modellen, är förlag, tidskrifter, serier och webbplatser. Ett stort antal kanaler har i Norge bedömts och tilldelats endera av tre nivåer: nivå 0 (icke-vetenskaplig kanal), nivå 1 (vetenskaplig kanal) och nivå 2 (vetenskaplig kanal med särskilt stor prestige). Recensioner, publikationer där författaren har redaktörskap, doktorsavhandlingar och populärvetenskapliga publikationer räknas inte med i den norska modellen. I de fall då en författare uppgett tillhörighet två eller flera institutioner viktas vederbörandes bidrag till författarandelen ner efter antalet institutioner författaren angett.

I rapporten *Bibliometrisk analys av samhällsvetenskapliga institutioner/juridiska institutionen vid Stockholms universitet, 2013* presenteras utfallet av en bibliometrisk studie av 22 institutioner vid den samhällsvetenskapliga fakulteten vid Stockholms universitet (SU) samt av den juridiska institutionen vid SU. I förhållande till årsarbeten kommer SoRAD inom på tredje plats inom fakulteten med 2.4 poäng.

9. Året som kommer

Under höstterminen 2014 kommer tre av SoRADs doktorander att disputeras: Josefin Bernhardsson och Tove Sohlberg (sociologi) samt Eva Samuelsson (socialt arbete). Katarina Winter kommer att anställas som doktorand på SoRAD från januari och hon skall skriva en avhandling i sociologi i det nya projektet "Kunskapsproduktion, kommunikation och användning" med Alexandra Bogren som handledare.

Inplanerade externseminarier under 2014 hittills är Per Sternbeck, RFHL

"Läkemedelsassisterad behandling av opiatberoende - varför är så många patienter missnöjda?" (mars), Geoffrey Hunt, Professor vid Centre for Alcohol and Drug Research, Aarhus University och Institute for Scientific Analysis (ISA), San Francisco, USA med preliminär titel "Ethnicity, Ethnic Identity, Youth Cultures and Drugs" (april), samt Magnus

Hörnqvist, Kriminologiska institutionen, Stockholms Universitet (maj). Leonieke von Boekel från Tillburg University kommer som gästforskare till SoRAD i april.

Sonad-mötet 2014 kommer att arrangeras av Gävle högskola i maj. Garn-mötet kommer att äga rum i Strängnäs i maj och i Stockholm i november.

Medarbetare på SoRAD kommer under 2014 att åka på KBS-konferensen i Turin, Italien (juni), på den åttonde årliga konferensen för ISSDP i Rom, Italien (maj), ESSD-konferensen i Frankrike (september), Alice Rap-konferens i Amsterdam (maj), på KBS tematiska möte i Melbourne, Australien (september), på EASAR-konferensen i Hamburg, Tyskland (maj), på Nordiska alkohol- och drogforskningsdagarna (augusti), SoRAD kommer också att delta och presentera vid Forte Talks i mars. I september planerar SoRAD och Cera en gemensam konferens.

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomi

Totalt beviljade och inbetalda (förskott) forskningsmedel år 2013 fördelat på olika finansiärer

Fakultetsmedel (Stockholms universitet)	7 312 712
Forskningsråd	7 039 188
Övriga statliga myndigheter	119 644
Sv.ftg. affärs verk-inb	680 346
EU	710 240
Nordiska finansiärer	60 133
Totalt	15 922 263

Resultat 2013	
Fakultetsanslag (SU)	7 312 712
Bidrag	8 609 553
Uppdrag	
Övriga externa intäkter	10 306
Interna intäkter (avlyft)	
SUMMA INTÄKTER	15 932 571
KOSTNADER	
Personalkostnader	13 371 279
Sem.skuld inkl lkp	-139 747
Lokalkostnader	1 992 294
Övriga driftkostnader	1 431 578
Overheadfaktura (SU)	3 613 385
Avlyft	
Avskrivningar	16 680
SUMMA KOSTNADER	20 285 470
Årets resultat	-4 352 899
Kapitalförändring sedan tidigare år	7 093 134
Summa kapitalförändring	2 740 235
Ej förbrukade bidragsmedel	5 363 523

Utgående balanserade medel
(dvs totalt ej förbrukade medel)

8 103 758

Under år 2013 har 8 609 553 kr använts till bidragsforskning.
Övriga externa intäkter är huvudsakligen intäkter från uthyrning av kontor.

Ej förbrukade bidragsmedel uppgår totalt till 5 363 523 (öronmärkta projektmedel)
Under kommande tre år kommer kapitalet på 2 740 235 kr att förbrukas.

Bilaga 2: Styrelse

SoRAD leds av en extern styrelse och en föreståndare. En ny styrelse har tillsatts för perioden 2012-2014. Styrelsen har under 2013 bestått av:

Ester Pollack (ordförande), Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Stockholms universitet

Janne Flyghed, Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet

Lena Hübner, Socialt arbete, Stockholms universitet

Claudia Fahlke, Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet

Peter Moilanen, IOGT-NTO

Mimmi Eriksson Tinghög (personalrepresentant), SoRAD, Stockholms universitet

Föreståndare Jenny Cisneros Örnberg, SoRAD, Stockholms universitet

Bilaga 3: Forskningsprojekt och program 2013

- **Centre of Excellence: Exclusion and Inclusion in the Late Welfare State: the Case of Alcohol and Drugs**, däribland delprojekten:
 - Bruk eller missbruk – professionellas uppfattningar om alkohol- och narkotikakonsumtion
 - Alkoholkultur och intersektionalitet
 - Actors, arguments and power in Swedish public health policy
 - Aspekter av tungt narkotikamissbruk
 - Mediabilder och lekmanntolkningar av biomedicinsk alkoholforskning.
 - Kunskapsproduktion, kommunikation och användning: Biomedicinsk alkoholforskning som ett framväxande kunskapsfält.
 - En sjuk historia – missbruk och medikalisering i Sverige, 1965–2010
- **Kvinnor, hälsa och rusmedel, däribland delprojekten:**
 - Könsskillnader i alkoholvanor
 - Könsspecifika problembeskrivningar inom Stockholms missbrukarvård 1916–2010
 - Olika vägar till rökfrihet
 - Medias belysning av om kvinnors drickande 1955-2010
 - Hälsokampanjer riktat till gravida kvinnor
 - Alkohol problem i damtidningar från 1960-2000-talet
 - Gender, work stress and alcohol consumption – A cross-sectional study
 - Predicting alcohol-related aggression. Does social status matter?
 - Age, Period, and Cohort Effects on Time Trends in Alcohol Consumption in the Swedish Adult Population 1979-2011.
 - Alcohol-Related Mortality in Sweden 1980-2010.
- **Alice Rap**
 - Kunskapsspridning, nätverkande eller politik? ICAA och konferenserna 1885–2010 (WP 1: Ownership of Addictions)
 - Images of addiction survey (WP 3)
 - WP4: Classifying addiction
 - WP5: Counting addiction
 - WP7 - Potentially risky substance use / behaviour
 - WP 13 - Governance view
- Att sätta klienten i förarsätet
- En reformerad missbruks- och beroendevård? Aktörer, argument och makt
- Kunskapsproduktion, kommunikation och användning
- Individens ställning i missbruks- och beroendevården – en studie av brukarinflytande i praktiken
- Kunskapsspridning, nätverkande eller politik? ICAA och konferenserna 1885–2010
- Concepts and institutions around substance abuse problems in the Nordic countries
- Förklaringar till socioekonomiska skillnader i ogynnsamma levnadsvanor
- När Slösa blev köpmisbrukare: missbruk och medikalisering i Sverige 1965-2012
- Spelproblem – subtyper och återhämtningsprocesser
- Cannabis in a changing society: perspectives on modernity, globalization and tradition

- Drug prevention, politics and knowledge: Ideology in the making
- Mentalization in Borderline Personality Disorder with concurrent Substance Addiction
- Affektbiterapi för patienter med alkoholberoende
- Studier av preventionsparadoxen bland ungdomar inom ramen för den europeiska ESPAD-projektet
- Stabilitet och variation i alkoholvanor, prediktorer för förändring, och implikationer för epidemiologi och alkohol policy
- Evidensbaserad missbrukarvård - från vision till praktik
- Changes in Alcohol-Related Mortality 1980-2010

Följande projekt pågick men avslutades också under 2013:

- Alkoholkultur i förändring
- Jämställda problem i ett jämställt vårdssystem?
- AMPHORA
- Beroendevårdens politik och begreppsliggörande dynamik
- Rättigheter och skyldigheter i välfärdsstaten
- Monitorprojektet
- Utmaningar och möjligheter: Svensk folkhälsopolitik i en internationell kontext
- Alkoholen i mitt liv
- Valfri välfärd
- Mediebilder och lekmanntolkningar av biomedicinsk forskning om alkohol

Bilaga 4: SoRAD publikationslista 2013 (Ur Diva 6mars)

- Bogren, A. & Winter, K. (2013). Knowledge production, communication and utilization: Studying biomedical alcohol research. *Drugs and Alcohol Today*, 13(1), 28-35.
- Bogren, A. (2013). Symbolic Gender Boundaries in News Discourse on Psychotropics Use and Drinking: An Analysis of the Swedish Press Debate 2000–2009. *NORA*, 21(1), 57-73.
- Blomqvist, J. (2013). Av egen kraft - med andras stöd (1ed.). In: Ingemar Ljungqvist & Håkan Jenner (Ed.), *Hjälpande möten i vård och omvärld: brukare, praktiker och forskare reflekterar* (pp. 182-210). Stockholm: Liber.
- Bloomfield, K., Hope, A. & Kraus, L. (2013). Alcohol survey measures for Europe: A literature review. *Drugs*, 20(5), 348-360.
- Braun, B., Ludwig, M., Kraus, L., Kroher, M. & Buehringer, G. (2013). Outpatient Addiction Care for Pathological Gamblers in Bavaria: Do Treatment Services Meet Clients' Needs? *Suchttherapie*, 14(1), 37-45.
- Callinan, S., Room, R. & Livingstone, M. (2013). Changes in Australian attitudes to alcohol policy: 1995–2010. *Drug and Alcohol Review*.
- Cisneros Örnberg, J. (2013). A solitary case: Swedish tobacco policy as harm reduction?. *Drugs and Alcohol Today*, 13(2), 102-110.
- Dietze, P., Ferris, J. & Room, R. (2013). Who Suggests Drinking Less?: Demographic and National Differences in Informal Social Controls on Drinking. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 74(6), 859-866.
- Edman, J. (2013). The ideological drug problem. *Drugs and Alcohol Today*, 13(1), 9-19.
- Edman, J. (2013). Red Cottages and Swedish Virtues: Swedish Institutional Drug Treatment as an Ideological Project 1968-1981. *Social history of medicine*, 26(3), 510-531.
- Edman, J. (2013). An ambiguous monolith - The Swedish drug issue as a political battleground 1965-1981. *International journal on drug policy*, 24(5), 464-470.
- Edman, J. (2013). An all-embracing problem description: the Swedish drug issue as a political catalyst 1982–2000. *International journal on drug policy*, 24(6), 558-565.
- Enefalk, H. (2013). Alcohol and respectability: A case study of central Sweden circa 1800–1850. *Scandinavian Journal of History*, 38(3), 296-317.
- Enefalk, H. (2013). Swedish alcohol consumption on the threshold of modernity: Legislation, attitudes, and national economy ca 1775-1855. *Addiction*, 108(2), 265-274.
- Eriksson Tinghög, M. (2013). Mission Impossible? Universal Alcohol Prevention at Workplaces in Sweden. (Doctoral dissertation). Stockholm: Department of Criminology, Stockholm University.

Eriksson Tinghög, M. (2013). An eye opener, but mostly for others: Employees' perceptions on workplace alcohol education programmes. *Health Education*, 113(2), 144-159.

Eriksson Tinghög, M. (2013). The workplace as an arena for universal alcohol prevention—what can we expect? An evaluation of a short educational intervention. *Work: A Journal of Prevention, Assessment and Rehabilitation* (early online).

Falkstedt, D., Sorjonen, K., Hemmingsson, T., Deary, I. J. & Melin, B. (2013). Psychosocial Functioning and Intelligence Both Partly Explain Socioeconomic Inequalities in Premature Death. A Population-Based Male Cohort Study. *PLoS ONE*, 8(12), e82031.

Friedrichs, A., Kraus, L., Berner, M., Schippers, G., Broekman, T., Rist, F., . . . Buchholz, A. (2013). Adaptation of Dutch Allocation Guideline for Patients after Alcohol Detoxification - Results of a Delphi Survey. *Suchttherapie*, 14(4), 148-154.

Gauffin, K., Hemmingsson, T. & Hjern, A. (2013). The effect of childhood socioeconomic position on alcohol-related disorders later in life: a Swedish national cohort study. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 67(11), 932-938.

Gomes de Matos, E., Kraus, L. & Pabst, A. (2013). Problembewusstsein und Inanspruchnahme von Hilfe bei substanzbezogenen Problemen. *Sucht*, 59(6), 355-366.

Härkönen, J., Törrönen, J., Mustonen, H. & Mäkelä, P. (2013). Changes in Finnish drinking occasions between 1976 and 2008 – The waxing and waning of drinking contexts. *Addiction Research and Theory*, 21(4), 318-328.

Höhne, B., Pabst, A., Hannemann, T. & Kraus, L. (2013). Patterns of concurrent alcohol, tobacco, and cannabis use in Germany: Prevalence and correlates. *Drugs* (early on-line).

Jiang, H., Livingstone, M., Room, R., Dietze, P., Norström, T. & Kerr, W. (2013). Alcohol Consumption and Liver Disease in Australia: A Time Series Analysis of the Period 1935–2006. *Alcohol and Alcoholism*, 1-6. (early online).

Kraus, L. & Piontek, D. (2013). Wie evidenzbasiert kann kommunale Suchtprävention sein?. *Sucht*, 59(6), 247-248.

Kraus, L., Piontek, D., Pabst, A. & Gomes de Matos, E. (2013). Studiendesign und Methodik des Epidemiologischen Suchtsurveys 2012. *Sucht*, 59(6), 309-320.

Kraus, L., Hannemann, T.-V. -, Pabst, A., Mueller, S., Kronthaler, F., Gruebl, A., . . . Wolstein, J. (2013). Inpatient Treatment of Adolescents with Acute Alcohol Intoxication: The Tip of the Iceberg?. *Das Gesundheitswesen*, 75(7), 456-464.

Kraus, L., Pabst, A., Piontek, D. & Gomes de Matos, E. (2013). Substanzkonsum und substanzbezogene Störungen: Trends in Deutschland 1980-2012. *Sucht*, 59(6), 333-345.

Kraus, L. (2013). Starker Konsum oder Substanzstörung? Überlegungen zum Suchtkonzept. *SuchtMagazin*, 6, 12-15

- Kraus, L., Hannemann, T., Piontek, D. & Awolin, M. (2013). Effects of community-based prevention on alcohol consumption of adolescents. *Sucht*, 59(5), 269-277.
- Laslett, A.-M. L., Dietze, P. M. & Room, R. G. W. (2013). Carer Drinking and More Serious Child Protection Case Outcomes. *British Journal of Social Work*, 43(7), 1384-1402.
- Legleye, S., Piontek, D., Kraus, L., Morand, E. & Falissard, B. (2013). A validation of the Cannabis Abuse Screening Test (CAST) using a latent class analysis of the DSM-IV among adolescents. *International Journal of Methods in Psychiatric Research*, 22(1), 16-26.
- Ludwig, M., Kraepelin, A., Braun, B. & Kraus, L. (2013). Gambling experiences, problems, research and policy: gambling in Germany. *Addiction*, 108(9), 1554-1561.
- Lundin A, Hemmingsson T. Adolescent predictors of unemployment and disability pension across the life course – a longitudinal study of selection in 49 321 Swedish men. Working Paper Series, IFAU - Institute for Evaluation of Labour Market and Education Policy No 2013:25: 1-42.
- Lundin A, Hemmingsson T. Prediktorer för arbetslöshet och förtidspension. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU). Rapport 2013:25.
- Månsson, J. & Ekendahl, M. (2013). Legitimacy through scaremongering: the discursive role of alcohol in online discussions of cannabis use and policy. *Addiction Research and Theory*, 21(6), 469-478.
- Pabst, A., Kraus, L., Piontek, A., Muller, S. & Demmel, R. (2013). Direct and indirect effects of alcohol expectancies on alcohol-related problems. *Psychology of Addictive Behaviors*, (early online).
- Pabst, A., Kraus, L., Gomes de Matos, E. & Piontek, D. (2013). Substanzkonsum und substanzbezogene Störungen in Deutschland im Jahr 2012. *Sucht*, 59(6), 321-331.
- Piontek, D., Kraus, L., Bjarnason, T., Demetrovics, Z. & Ramstedt, M. (2013). Individual and country-level effects of cannabis-related perceptions on cannabis use: A multilevel study among adolescents in 32 European countries. *Journal of Adolescent Health*, 52(4), 473-479.
- Piontek, D., Hannemann, T. & Kraus, L. (2013). Implementation of community-based alcohol prevention in Karlsruhe, Germany. *Sucht*, 59(5), 261-268.
- Piontek, D., Kraus, L. & Rist, F. (2013). Social context and the occurrence of episodic heavy drinking. *International Journal of Alcohol and Drug Research*, 2(2), 45-52.
- Piontek, D. & Kraus, L. (2013). Komorbide Substanzstörungen in der erwachsenen Allgemeinbevölkerung. *Sucht*, 59(6), 347-354.
- Room, R. (2013). Spirituality, Intoxication and Addiction: Six Forms of Relationship. *Substance Use & Misuse*, 48(12), 1109-1113.

Rehm, J., Marmet, S., Anderson, P., Gual, A., Kraus, L., Nutt, D. J., . . . Gmel, G. (2013). Defining substance use disorders: do we really need more than heavy use? *Alcohol and Alcoholism*, 48(6), 633-640.

Rehm, J., Borges, G., Gmel, G., Graham, K., Grant, B., Parry, C., . . . Room, R. (2013). The comparative risk assessment for alcohol as part of the Global Burden of Disease 2010 Study: What changed from the last study? *International Journal of Alcohol and Drug Research*, 2(1), 1-5.

Room, R. (2013). Griffith Edwards: an appreciation. *Drug and Alcohol Review*, 32(1), 3-4.

Room, R., Bloomfield, K., Gmel, G., Grittner, U., Gustafsson, N.-K., Mäkälä, P., . . . Wicki, M. (2013). What happened to alcohol consumption and problems in the Nordic countries when alcohol taxes were decreased and borders opened? *International Journal of Alcohol and Drug Research*, 2(1). 2(1), 77 – 87.

Room, R. (2013). Drug control and public health: getting beyond stalemate. *Bulletin of the World Health Organization*, 91(1).

Room, R. (2013). Sociocultural aspects of alcohol consumption. In: Peter Boyle, Paolo Boffetta, Albert B. Lowenfels, Harry Burns, Otis Brawley, Witold Zatonski, and Jürgen Rehm (Ed.), *Alcohol: science, policy and public health*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 38-45.

Room, R. (2013). Alcohol as a public health risk: New evidence demands a stronger global response. *International Journal of Drug Research*, 2(1), 7-9.

Room, R. (2013). Healthy is as healthy does: Where will a voluntary code get us on international alcohol control? *Addiction*, 108(3), 356-357.

Room, R. (2013). Commentary on Green & Clark (2013): 'I don't believe the effects of that picture will ever wear off' – film narratives as instigators of smoking, drinking and other worrisome behaviour. *Addiction*, 108(3), 485-486.

Roumeliotis, F. (2013). Drug prevention, politics and knowledge: Ideology in the making. *Addiction Research and Theory*, 1-12.

Samuelsson, E., Blomqvist, J. & Christophs, I. (2013). Addiction and recovery: perceptions among professionals in the Swedish treatment system. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, 30(1-2), 51-66.

Sleczka, P. & Kraus, L. (2013). Komorbide Störungen bei pathologischen Glücksspielern: ein Überblick. *Rausch- Wiener Zeitschrift für Suchttherapie*, 2(3), 171-177.

Steppan, M., Kraus, L., Piontek, D. & Siciliano, V. (2013). Are cannabis prevalence estimates comparable across countries and regions?: a cross cultural validation using search engine query data. *International Journal on Drug Policy*, 24(1), 23-29.

Storbjörk, J. (2013). Stakeholders' arguments for and against moving Swedish substance abuse treatment to the health care system: How a fat reform proposal became a thin government bill. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs*, Early online.

Storbjörk, J. (2013). Missbruk av genus. *Social Qrage* (4), 33-33.

Storbjörk, J. (2013). A study of a Swedish treatment policy reform proposal. In: Jane Fountain, Marije Wouters & Dirk J Korf (Ed.), *Snapshots of social drug research in Europe*: (pp. 57-59). Lengerich: Pabst Science Publishers.

Sörberg, A., Lundin, A., Allebeck, P., Melin, B., Falkstedt, D. & Hemmingsson, T. (2013). Cognitive Ability in Late Adolescence and Disability Pension in Middle Age: Follow-Up of a National Cohort of Swedish Males. *PLoS ONE*, 8(10), e78268.

Trocchio, S., Chassler, D., Storbjörk, J., Delucchi, K., Witbrodt, J. & Lundgren, L. (2013). The association between self-reported mental health status and alcohol and drug abstinence 5 years post-assessment for an addiction disorder in US and Swedish samples. *Journal of Addictive Diseases*, 32(2), 180-193.

Törrönen, J. & Roumeliotis, F. (2013). Juomisen maskuliinisuudet suomalais- ja ruotsalaisryhmien kuvaamina. *Yhteiskuntapolitiikka*, 78(1).

Törrönen, J. & Juslin, I. (2013). From Genius of the Home to Party Princess: Drinking in Finnish women's magazine advertisements from the 1960s to the 2000s. *Feminist Media Studies*, 13(3), 463-489.

Törrönen, J. (2013). Women's responsibilities, freedoms and pleasures: an analysis of Swedish women's magazines' alcohol-related advertisements from the 1960s to the 2000s. *Feminist Media Studies*. (early online)

Wennberg, P., Bergman, H. & Berglund, M. (2013). The AVI-R2: An inventory for a differentiated diagnosis of alcohol problems. *Nordic Journal of Psychiatry*. (early online)

Wennberg, P. & Andersson, T. (2013). Female drinking from young adolescence to middle age: A prospective longitudinal study. *Journal of Child & Adolescent Substance Abuse*, 22(4), 269-282.

Winter, K. & Bogren, A. (2013). The realization of sexed bodies: stable and fragile gender dichotomies in Swedish media representations of biomedical alcohol research. *Women's Studies International Forum*, 37, 53-63.

Wurdak, M., Ihle, K., Sturmer, M., Dirnberger, I., Fischer, U., Funk, T., Kraus, L. . . . Wolstein, J. (2013). Indikatoren für das Ausmaß jugendlichen Rauschtrinkens in Bayern. *Sucht*, 59(4), 225-233.